

AF ADVOKAT
LONE BRANDENBORG

FORUM ADVOKATER,
ROSKILDE

Den nye arvelov økonomisk sprængfarlig!

Ægtefæller står stærkere i forhold til børnene
– tvangsarven reduceres til 1/4

Samfundet og familiestrukturen med dine, mine og vores børn har ændret sig meget gennem de sidste årtier, og det har skabt behov for en revision af den nuværende arvelov, der stammer fra 1963.

Med den nye arvelov, som træder i kraft den 1. januar 2008, har Folketinget ønsket at tilgodese ægtefæller. Samtidig forbedrer den nye arvelov retsstillingen mellem samlever, men det er stadigvæk nødvendigt at oprette testamente for at tilgodese sin samlever.

Den efterlevende ægtefælle

Den efterlevende ægtefælles retsstilling bliver styrket på bekostning af børnene. Det har betydning for de mange 2. gangs ægteskaber med dine, mine og vores børn. En ægtefælle har efter den hidtidige arvelov arvet 1/3 og børnene 2/3 af afdødes boslod. Disse brøker ændres til 1/2 til ægtefællen og 1/2 til børnene.

Den længstlevende er ikke forpligtet til at skifte med børn og særbørn, hvis det samlede bo inkl. længstlevendes særeje og pensioner udgør mindre end kr. 600.000 (2007).

Friarv/tvangsarv

Samtidig ændres der på den del af ens bo, som man kan bestemme over ved testamente (friarv). Før var det 1/2. Fra 1.1.2008 bliver det 3/4. Det betyder med andre ord, at ægtefællens og børnenes tvangsarv kan begrænses til 1/4 af deres arv efter loven.

Har som eksempel manden begunstiget sin hustru mest muligt, vil det betyde, at hans børn (evt. fra tidligere ægteskab) vil få 1/8 af dødsboet mod før 1/3. Ved fælleseje vil det betyde, at ægtefællen får 15/16 af hele fællesboet og børnene 1/16 til deling mod før 1/6 af hele fællesboet.

Den efterladte får nu mulighed for at vente med at betale arv til særbørnene, hvis den efterladte er nødt til at sælge f.eks. fast ejendom eller andre aktiver, der er nødvendige for at opretholde hjem eller erhverv. En sådan udsættelse kan gives i 5 år med mulighed for forlængelse i yderligere 5 år.

Et barns arvelod kan begrænses til 1 mio. kr.

Det er efter den nye arvelov muligt at begrænse ens barns arvelod til 1 mio., selv om barnets tvangsarv ved almindelig udregning ville føre til et større beløb. Har man f.eks. ingen ægtefælle og kun et barn, som man ønsker, skal

arve mindst muligt, vil barnets tvangsarv ved en formue på 6 mio. udgøre 1,5 mio. Her kan barnets arv yderligere nedsættes til 1 mio. Tvangsarven var tidligere 3 mio. kr.

Denne ændring kan f.eks. også få betydning for et lempeligere generationsskifte af en virksomhed.

Gensidigt udvidet samlever-testamente en nyskabelse

Der har politisk være et ønske om at sikre de mange ugifte samlevende par en arveret efter loven i et vist omfang. Der var forslag fremme herom, men det blev ikke vedtaget. Det betyder, at de "papirløse" par fortsat skal oprette testamente for at arve hinanden.

Som en nyskabelse kan de ugifte samlevende nu oprette et gensidigt 'udvidet samlever-testamente'. For at kunne oprette dette, skal man dog opfylde visse betingelser. Det samlevende par skal kunne indgå lovligt ægteskab. Det betyder ikke, at de skal, men blot at de skal kunne opfylde kravene hertil. Det kan fraseparerede fx ikke - ej heller umyndige. Desuden skal de have haft fælles bopæl i 2 år eller vente/have fælles barn på dødstidspunktet.

Med et sådant testamente kan de 'papirløse' stille hinanden, som var de gift med fuldstændigt særeje. De kan imidlertid ikke aftale fælleseje, ikke sidde i uskiftet bo, ikke træde ind i samleverens skattemæssige stilling og heller ikke blive fritaget for boafgift. For langt de fleste par er der derfor fortsat god grund til at indgå ægteskab.

Begrebet 'nærmeste pårørende' får nye konsekvenser

Samtidig med den nye arvelov træder der nye regler i kraft vedrørende 'nærmeste pårørende' i forsikringer og pensionsopsparinger.

Prioritetsrækkefølgen har hidtil været: ægtefælle, børn, arvinger efter testa-

Øjenforeningen har netop udgivet en brochure, som redegør for den ny arvelovs indhold og konsekvenser.

Forfatterne er Lone og Knud Brandenborg.

mente, arvinger efter loven og til sidst dødsboet.

Har afdøde en ægtefælle, får ægtefællen det hele. Er der ingen ægtefælle, får børnene på 2. prioritet det hele, og så fremdeles.

I nye policer oprettet efter 1/1 2008 kommer samleveren ind før børnene. Samleveren skal dog opfylde visse betingelser, der næsten er sammenfaldende med betingelserne for at kunne oprette samlevertestamente. Det betyder f.eks., at en samlever gennem 2 år får afdødes gruppelevsforikring (tegnet efter 1/1 2008), mens afdødes børn ingenting får.

Der kan være tale om store beløb set i forhold til afdødes formue - især ved tidlig død. Disse forhold skal man være meget opmærksom på ved oprettelse af testamente, idet forsikringerne og pensionsopsparingerne ikke går ind i dødsboet, men tilfalder den 'nærmeste pårørende' udenom dødsboet.

Ønsker man ikke lovens prioritering, kan man fortsat indsætte en eller flere personer ved navns nævnelse som begunstiget. Det skal ske ved påtegning på selve policen og ikke gennem et testamente. Da der kan være usikkerhed om, hvornår en police er ændret/oprettet,

har mange pensionskasser meddelt, at de ved dødsfald efter 1. januar 2008, vil udbetale pensionen/forsikringen til den begunstigede efter den nye arvelov.

'Gamle' testamente bør checkes

Som det fremgår af ovenstående, rummer de nye regler mange nye muligheder, men også nye fælder. Hvordan vil et gammelt testamente blive fortolket under den nye lov? Det sker ud fra en helt konkret fortolkning. Der er derfor nu en rigtig god anledning til at få sit gamle testamente checket. Det bør man i øvrigt gøre med jævne mellemrum, f.eks. hvert 5. år.

Boafgift

Ægtefæller betaler ikke boafgift (tidligere arveafgift) af arv fra sin ægtefælle. Børn, stedbørn, forældre og samlever, som har boet sammen i mindst 2 år, skal betale 15% i boafgift af den arv, som de modtager. Øvrige skal betale 36,25% i boafgift. Almenvælgørende organisationer, som fx Øjenforeningen, er fritaget for at betale afgift. Den arv, som Øjenforeningen modtager, går derfor ubeskåret til Øjenforeningens arbejde. Det samme gælder i øvrigt gaver til foreningen. ■